

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลบ้านหีบ อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
The Participation Level of People in the Creating of the Banheeb
Subdistrict Administrative Organization Development Plan, Uthai
District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

แก้วตา ยาวะโนภาส¹ นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์²
Kaewta yavanopas, Nalaumon Anusonphat

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 351 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-45 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท หมู่บ้านที่อยู่อาศัย คือ หมู่ที่ 6 บ้านโรงหลวง และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ 15 ปีขึ้นไป 2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 3. การเปรียบเทียบการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของ

Received: 2022-10-18 Revised: 2022-12-12 Accepted: 2022-12-12

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration Program Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: kaewta160135@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Lecturer, Master of Public Administration Program Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Email: analaumon@aru.ac.th

ประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย และระยะเวลาที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วม; ประชาชน; จัดทำแผนพัฒนา

Abstract

This study aimed to 1) study the participation level of people in the creating of the Banheeb Subdistrict Administrative Organization development plan, Uthai district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province 2) compare the participation level of people in the creating of the the Banheeb Subdistrict Administrative Organization development plan, U – thai district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province categorized by personal factors of people. The sample group of this study was 351 eligible voters aged over 18 years-old living in the the Banheeb Subdistrict Administrative Organization development plan, Uthai district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province area. Tool of this study was questionnaires. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test. The results found that. Most people were women aged between 31 – 45 years-ole, junior high school educational level, self-employee, 5,000 – 10,000-baht monthly income, living in moo 6 Ban Rong – luang and living more than 15 years. The participation level of people in the creating of the the Banheeb Subdistrict Administrative Organization ldevelopment plan, Uthai district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province in general, the opinion level was at the highest level. And when considering on each aspect found that the participation in decision making aspect, the participation in operation aspect, the participation in benefit aspect, and the participation in monitoring and evaluation aspect was at the highest in all aspects. The comparison of the participation level of people in the creating of the the Banheeb Subdistrict Administrative development plan, U – thai district, , Phra Nakhon Si Ayutthaya province categorized by personal factors of people found that there were no differences between the people with difference sex, age, educational level, income, community, and living duration on the level of the participation in the creating of the the Banheeb Subdistrict Administrative Organization development plan, Uthai district, Phra Nakhon Si

Ayutthaya province in the aspect of decision making, operating, benefiting and monitoring and evaluating.

Keywords: participation; people; development planning creation

บทนำ (Introduction)

นับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา บทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนและความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 : มาตรา 284)

แผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ ที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างเป็นระบบ หลักการสำคัญที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของแผนพัฒนาท้องถิ่นก็คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและการกำหนดแนวทางการพัฒนา หากไม่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาให้ชัดเจนแล้วการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปเรื่อยๆ เมื่อมีปัญหาและความต้องการเกิดขึ้นก็กำหนดแนวทางการดำเนินการเป็นเรื่อยๆ ไป ซึ่งนอกจากจะต้องแก้ไขปัญหาอย่างซ้ำซ้อนและไม่มีที่สิ้นสุดแล้ว ยังอาจทำให้มีปัญหาความรุนแรงเกิดขึ้นจนเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแก้ไขได้ (พรณี ม่วงศรีจันทร์, 2556)

การให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมคิดค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น การหาแนวทางแก้ไขปัญหา การตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนการแก้ปัญหา รวมทั้งการร่วมปฏิบัติในกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นที่จัดขึ้น ในชุมชนและประเมินผลงานกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ซึ่งการมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประชาชนได้รับการลงมือกระทำกิจกรรม โดยเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และทำให้ทราบถึงวิธีที่จะจัดการกับปัญหาของตนเองและชุมชนได้อย่างถูกต้อง และทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนั้นยังช่วยให้ประชาชนเกิดการคิดเป็น ทำเป็น และยังมีความรู้สึกว่า กิจกรรมเหล่านั้นพวกตนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโครงการอย่างแท้จริง การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงถือเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว (ดร. ญัฐศรีณย์ อารยะพงศ์, 2563)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอีกส่วนหนึ่งของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหิบน้อยอยู่ในระดับที่น้อยมาก และกลุ่มที่เข้าร่วมส่วนมากจะเป็นกลุ่มเดิม และประชาชนยังไม่เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่เมื่อเกิดปัญหาและความต้องการเกิดขึ้น ประชาชนเรียกร้องขอจัดทำโครงการพัฒนาตำบลต่างๆ เร่งด่วน ซึ่งมักจะพันห้วงเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถตอบสนอง

ความต้องการของประชาชนได้ตรงประเด็นของปัญหาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหิบบการที่จะทำให้ปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นลดลงนั้น ประชาชนทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ประเด็นปัญหา หรือความต้องการต่างๆ ในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อให้ได้ความต้องการที่แท้จริง เพื่อให้ได้นำประเด็นปัญหาเหล่านั้นมาปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหิบบยังไม่เคยวัดระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหรือแผนพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งเพื่อในการดำเนินงานที่ผ่านมา มีข้อจำกัดที่ยังมีการดำเนินงานบางประเด็นจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหิบบในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การจัดทำแผนในแต่ละครั้งนั้นประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหิบบ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้มากที่สุด และส่งผลให้ตำบลทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้ตรงตามสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงต่อไป

ความต้องการของประชาชนได้ตรงประเด็นของปัญหาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหิบบการที่จะทำให้ปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นลดลงนั้น ประชาชนทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ประเด็นปัญหา หรือความต้องการต่างๆ ในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อให้ได้ความต้องการที่แท้จริง เพื่อให้ได้นำประเด็นปัญหาเหล่านั้นมาปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหิบบยังไม่เคยวัดระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหรือแผนพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งเพื่อในการดำเนินงานที่ผ่านมา มีข้อจำกัดที่ยังมีการดำเนินงานบางประเด็นจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหิบบในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมใน

ผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การจัดทำแผนในแต่ละครั้งนั้นประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้นเพียงใด ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้มากที่สุด และส่งผลให้ตำบลทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้ตรงตามสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

- เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

- ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
- ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
- ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มุ่งศึกษาประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน รวมประชากรทั้งหมด 2,848 คน (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2564: สำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภออุทัย)

- กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้มาจากกลุ่มประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน รวมประชากรทั้งหมด

2,848 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรของ ยามาเน (Yaman) ดังนี้

$$N = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

กำหนดให้

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (2,848 คน)

= ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

กำหนดให้ไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{2,848}{1 + 2,848(0.05)^2} \\ &= \frac{2,848}{8.12} \\ &= 350.73 \end{aligned}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตามสูตรของยามาเน คำนวณได้ 350.73คน เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 351 คน

3. การสุ่มตัวอย่างจากประชากร ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบง่าย โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ได้รับการแบ่งเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 351 คน ออกเป็น 12 หมู่บ้าน โดยแบ่งตามสัดส่วนของประชากรในเขตตำบลบ้านหีบ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น เพื่อให้ทราบข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย ลักษณะคำถามเป็น MultipleChoiceโดยใช้วิธีของ ลิเคิลท์สเกล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อาศัยอยู่

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 4ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

โดยใช้วิธีแบบมาตรวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งประกอบด้วย 5 ระดับ
ตัวเลือก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดในแต่ละด้าน

การสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือ

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทุกฉบับ นำมาใช้
ในการวิเคราะห์โดยคิดเป็นร้อยละ

2. แยกแบบสอบถามตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :102)

การมีส่วนร่วมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

การมีส่วนร่วมมาก ให้ 4 คะแนน

การมีส่วนร่วมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

การมีส่วนร่วมน้อย ให้ 2 คะแนน

การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

4. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภอกุ้ย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าสถิติร้อยละ (Percentage)

2. ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ข้อมูลทั่วไปของประชาชน แตกต่างกันมีผลต่อแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ F-Test (One Way Anova) และ T-Test

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 มีอายุ 31-45 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 หมู่บ้านที่อยู่อาศัย คือ หมู่ที่ 6 บ้านโรงหลวง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 89.7

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

3. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า

3.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.5 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้าน

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.6 ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

3.7 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่

ความคิดเห็น		SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	.173	3	.058	.692	.558
	ภายในกลุ่ม	28.895	347	.083		
	รวม	29.068	350			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	.070	3	.023	.151	.929
	ภายในกลุ่ม	53.877	347	.155		
	รวม	53.948	350			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	.137	3	.046	.478	.698
	ภายในกลุ่ม	33.159	347	.096		
	รวม	33.296	350			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	.030	3	.010	.037	.991
	ภายในกลุ่ม	94.922	347	.274		
	รวม	94.952	350			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.047	3	.016	.150	.930
	ภายในกลุ่ม	35.845	347	.103		
	รวม	35.892	350			

จากตารางผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติ One-Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งค่า Sig. มากกว่าค่า $\alpha = .05$ ทั้ง 4 ด้าน แสดงว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน

มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ มีแนวทางที่อบต. จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนาส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเดิม แพทย์รังษ (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ประโยชน์จากการเข้าร่วม อิทธิพลของผู้นำความผูกพันต่อท้องถิ่นและความเข้มแข็งของเครือข่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของซูวิทย์ นาเพีย (2550) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแก้ปัญหาความยากจน: กรณีศึกษา อำเภอศรีรัตนะจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน มีระบบการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและการประเมินผลความสำเร็จการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้าใจและมั่นใจแก่ชุมชน ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของแผนพัฒนาชุมชนรวมทั้งจัดทำชุมชนต้นแบบ สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนอื่น ๆ

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องอบต. ให้ท่านเข้าร่วมเสนอปัญหาความต้องการของหมู่บ้านเข้าไปสู่การทำแผนพัฒนาห้าปีในเวทีประชาคม ทั้งนี้อาจเพราะประชาชนต้องการเสนอปัญหาความต้องการเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาชุมชน หมู่บ้านของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนติลักษณ์ ยกเทพ และยุภาพร ยุภาศ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อสนองปัญหาความต้องการของชุมชนทุกครั้ง เทศบาลควรได้จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่อง

อุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ของกลุ่มแม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น เทศบาลควรให้เงินค่าตอบแทน/มอบของรางวัลให้แก่ประชาชน ที่ได้เข้าร่วมโครงการกับเทศบาล ควรให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ควรให้มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่ เทศบาลได้ดำเนินการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวัฒน์ พิกุลศรี (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้นำเสนอแผนงานโครงการกิจกรรม และให้เข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นกับเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเพราะประชาชนให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อออกเสียงเพื่อคัดเลือกโครงการที่จำเป็นที่สุดเข้าบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อทำเป็นโครงการแก้ไขปัญหาในชุมชน จึงมีความสนใจที่จะเข้าร่วมประชาคม สอดคล้องกับงานวิจัยของปรียาภรณ์ พรหมชื่น (2564) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลธารละหลอด อำเภอพิมายจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ควรให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับปัญหาและความต้องการของประชาชน รองลงมา คือ ควรให้ อบต. มีการประชาสัมพันธ์แผนให้มากกว่านี้ และควรให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้เล็งเห็นปัญหาเร่งด่วนของหมู่บ้านที่มีปัญหามากที่สุด ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวัฒน์ พิกุลศรี (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้างเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลได้ดำเนินการให้บริการกับประชาชน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต/สวัสดิการ ทั้งนี้อาจเพราะประชาชนให้ความร่วมมือในด้านการพัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน โครงสร้างพื้นฐานของชุมชน การพัฒนาการศึกษา กีฬา และนันทนาการ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของวิษุฒดา วงศ์ใหญ่ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้ประชาชนรับผลประโยชน์อย่างยั่งยืนและถูกต้องและกระจายในทุกพื้นที่เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเร่งด่วน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวัฒน์ พิกุลศรี (2554) ได้ทำการวิจัย

เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมน้ำคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลควรให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบบริหารงานและการพัฒนาของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เทศบาลควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ในการประกอบอาชีพของกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี หรือแจกจ่ายให้กับประชาชนให้มากขึ้น

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้และไม่เห็นความสำคัญของการติดตามประเมินผลโครงการ แผนการต่างๆ ที่ได้จัดทำขึ้น เนื่องจากเข้าใจว่าเมื่อมีโครงการเกิดขึ้นในหมู่บ้านของตนเองแล้ว ถือว่าการเข้าร่วมประชุมประชาชนการจัดทำแผนโครงการที่เสนอเข้ามาได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว อีกประการหนึ่งคือ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่ากระบวนการติดตามและประเมินผล เป็นหน้าที่ของผู้นำหมู่บ้าน คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งและเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการในด้านแผน จึงให้ความสนใจน้อยซึ่งอาจทำให้การแก้ไขปัญหาท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนติลักษณ์ ยกเทพ และยุภาพร ยุภาศ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาล เทศบาลควรแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็น กรรมการในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาลควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา/ความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวัฒน์ พิกุลศรี (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมน้ำคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลควรให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแล การใช้ทรัพย์สินของเทศบาล

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย และระยะเวลาที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบอำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรนภา คงหอม (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะลา อำเภอยะหริ่ง

จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาคงลา อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุปริญญารัตนดุสิต (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลป่าแฉะ อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพนมพร โคตรลือไชย (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานครจังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหีบ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในการแยกประเภทของปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในการแยกประเภทของปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านให้มากขึ้น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนในหมู่บ้านเข้าร่วมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกับเทศบาลตำบลเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบระยะเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน การกำหนดช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนการมีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านให้มากขึ้น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีความสำคัญในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้างเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลได้ดำเนินการ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบบริหารงานและการพัฒนาของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการแก้ไขปัญหา/ความต้องการที่ได้เสนอเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการรวมกลุ่มทำกิจกรรมการพัฒนาของประชาชน เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนการมีส่วนร่วมในการการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการรวมกลุ่มทำกิจกรรมการพัฒนาของประชาชน เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ให้มากขึ้น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำแผน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค - เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ในการประกอบอาชีพของกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี หรือแจกจ่ายให้กับประชาชน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดประชาพิจารณ์ให้ประชาชนเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาในอนาคต ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนการมีส่วนร่วมในการจัดประชาพิจารณ์ให้ประชาชนเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาในอนาคตให้มากขึ้น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและแต่งตั้งประชาชนหรือตัวแทนประชาชนในชุมชนเพื่อให้ได้เข้าร่วมในการควบคุมการใช้ทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออื่นๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ควรศึกษาการพัฒนาศักยภาพของชุมชนและหมู่บ้าน โดยการเสริมสร้างเทคนิคกระบวนการเรียนรู้แบบการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและใกล้เคียง เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อจะได้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการปกครอง. (2543). *คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กุศลมาลย์ มหาแสน. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ รม.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โกวิทย์ พวงงาม และ อลงกรณ์ อรรคแสง. (2557). *คู่มือมิติใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* :

ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

โกวิทย์ พวงงาม. (2545). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. เอกสารการบรรยายหลักสูตรการอบรมสารวัตรสืบสวนกองบัญชาการตำรวจนครบาล. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

จำนง อติวัฒนสิทธิ์และคณะ. (2540). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จุฬาลักษณ์ กอบัวกลาง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองเก่า อำเภอทับปดบุรี จังหวัดปราจีนบุรี. การศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

เจริญ ภัสระ. (2540, พฤษภาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของภาครัฐ. วารสารสมาคมประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย. 12 (4), 1-3.

ฉอาน วุฑฒิกรรมรักษา. (2556). ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการก่อสร้างในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่น ตำบลคิ่งพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น.